

XXIV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

73. заседание

Петъкъ, 17 мартъ 1939 г.

Открито въ 16 ч. 5 м.

Председателствавалъ потпредседателятъ Георги Марковъ. Секретари: Димитъръ Марчевъ и Петко Костовъ

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		България (Първо четене)	1957
Отпуски	1957	Говорили: М. Донсузовъ	1958
Питане	1957	Д-ръ Н. Найденовъ	1960
Законопроекти	1957	Предложение за отпускане месечно пособие на Надежда Игнатиевна Евертъ, живуща въ София, вдовица на руски офицеръ, ветеранъ отъ Освободителната война 1877/78 год. въ България. (Приемане)	1961
По дневния редъ:		Дневенъ редъ за следващото заседание	1961
Законопроектъ за взаимоспомагателната каса на професионалнитѣ автомобилисти и шофьори въ			

Председателстваващъ Георги Марковъ: (Звъни) При-
съствуватъ нужното число народни представители. От-
варямъ заседанието.

(Отсъствуватъ г-да народнитѣ представители: Алек-
сандъръ Симовъ, Ангелъ Кроснарски, Атанасъ Каишевъ,
Борисъ Мончевъ, Василь Чобановъ, Велизаръ Багаровъ,
Георги Чалбуровъ, Димитъръ Сираковъ, Димо Янковъ,
Дончо Узунъ, Екимъ Топузановъ, Иванъ Халаджовъ,
Иванъ Воденичарски, Иванъ Пастуховъ, Йорданъ Тодо-
ровъ, Константиновъ Величковъ, Костадинъ Крачановъ,
Никола Пановъ, Павелъ Йовчевъ, Ради Пляковъ, Саяз По-
повъ, Славейко Василевъ и Стоянъ Омарчевски)

Бюрото има да направи следнитѣ съобщения.

Разрешени сѣ отпуски на следнитѣ народни предста-
вители:

На г-нь Димо Янковъ — 1 день, за 17 т. м.;
На г-нь Иванъ Калъчевъ — 1 день, за 21 т. м.;
На г-нь Иванъ Поповъ — 1 день, за 16 т. м.;
На г-нь Йорданъ Тодоровъ — 1 день, за 17 т. м.;
На г-нь Константинъ Величковъ — 1 день, за 17 т. м.;
На г-нь Еню Клянтевъ — 1 день, за 21 т. м.;
На г-нь Екимъ Топузановъ — 1 день, за 17 т. м.;
На г-нь Славейко Василевъ — 2 дни, за 16 и 17 т. м. и
На г-нь Христо Таукчиевъ — 4 дни, за 21, 22, 23, и
24 т. м.

Г-да народни представители! Народниятъ представи-
тель г-нь Александъръ Симовъ, който боледува отъ
дълго време, наново иска да му се разреши отпускъ 20
дни. Представя медицинско свидетелство, отъ което се
вижда, че още не може да става отъ леглото.

Понеже до сега е използвалъ отпуската, който бюрото
може да му разреши, ще трѣбва да питамъ Събранието.
Ще ви моля, да се съгласите да му се разреши исканиятъ
отпускъ.

Който приематъ да се разреши на народния представи-
тель г-нь Александъръ Симовъ още 20 дни отпускъ по
болестъ, смѣтанъ отъ 16 т. м., моля, да вдигнатъ рѣка.
Мнозинство, Събранието приема.

Постъпило е питане отъ бѣлослатинския народенъ
представителъ г-нь Петко Стояновъ до г-нь министра на
вътрешнитѣ работи и народното здраве въ свръзка съ за-
регистриране кандидатуритѣ за общински съветници на
жители на с. Бъркачево, Вѣлослатинско.

Питането ще бѣде изпратено на г-нь министра, за да
отговори.

Постъпили сѣ следнитѣ законопроекти:

Отъ Министерството на финанситѣ — законопроектъ
за измѣнение наредбата-законъ за Българската държавна
лотария отъ 13 декемврий 1935 г.

Отъ Министерството на финанситѣ — законопроектъ
за отпускане заемъ отъ Б. з. к. банка въ размѣръ
770 милиона лева, отъ които 260 милиона лева подъ га-
ранция на държавата, за разни държавни и фондови
нужди.

Отъ Министерството на общественитѣ сгради, пѣти-
цата и благоустройството — законопроектъ за измѣнение
на чл. 6 отъ наредбата-законъ за Главната дирекция на
строежитѣ.

Тѣзи законопроекти ще се раздадатъ на г-да народ-
нитѣ представители и ще се поставятъ на дневенъ редъ.

Пристъпваме къмъ първата точка отъ дневния редъ:

ПЪРВО ЧЕТЕНЕ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ВЗАИМОСПО- МАГАТЕЛНА КАСА НА ПРОФЕСИОНАЛНИТѢ АВТОМО- БИЛИСТИ И ШОФЬОРИ БЪ БЪЛГАРИЯ.

Г-нь министърътъ на благоустройството отсъствава,
но ще го замѣства г-нь министърътъ на финанситѣ.

Моля г-нь секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь Цвѣтко Петковъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за осигурителна каса на професio-
налнитѣ автомобилисти и шофьори въ България.

Г-да народни представители! Съ наредбата-законъ за
автомобилнитѣ съобщения се създаде организацията на
професионалнитѣ автомобилисти въ България. Въ тази
организация задължително членуватъ собственицитѣ на
моторни коли и професионалнитѣ шофьори, които извър-
шватъ общественъ превозъ въ страната. Този общественъ
превозъ постепенно се разраства и взема своето мѣсто
въ културно-стопанския животъ у насъ. Извършващитѣ
този превозъ професионални автомобилисти и шофьори сѣ
изложени на голѣмъ рискъ, произхождащъ отъ естеството
на самата работа, която тѣ извършватъ. Стремезътъ имъ да
предвидятъ и взематъ мѣрки за всички евентуалности, про-
изтичащи отъ риска, на който сѣ изложени, и да си помог-
натъ отъ малко-малко сами за случаи на нещастия е по-
хвална инициатива, изразяваща добре разбрани професio-
нални интереси.

Съ предлагания законъ се урежда учредяването на взаимнопомагателна каса на професионалните автомобилисти и шофьори, която цели да даде една материална подкрепа на своите членове и на семействата имъ при нещастни случаи при изпълнение на професионалните си задължения.

Срѣдствата си касата събира изключително отъ вноски на своите членове, въ форма на членски вноски, и чрезъ осигурителни марки и др., подробно изброени въ чл. 3 на закона.

Урежда се, кой и при какви случаи може да членува въ касата. Подробности по уредбата и управлението на касата, размѣра на вноските, размѣра на помощта, законътъ предоставя на специаленъ правилникъ да уреди, тъй като затова сѣ необходими специални проучвания и изчисления, и тѣзи въпроси ще се уредятъ съ доста много подробности, мѣстото на които не е самиятъ законъ.

Съ този законъ се удовлетворява една голѣма нужда на професионалните автомобилисти и шофьори, а заедно съ това се внася косвено една нова прибавка къмъ подобрене на условията, при които се извършватъ общественитѣ превози въ страната ни.

Моля, г-да народни представители, законопроектътъ да бѣде обсъденъ и гласуванъ.

Гр. София, 14 мартъ 1939 г.

Министъръ на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството: **Инж. Сп. Ганевъ**

ЗАКОНПРОЕКТЪ

за взаимнопомагателна каса на професионалните автомобилисти и шофьори въ България

Чл. 1. При организацията на професионалните автомобилисти и шофьори се учредява взаимнопомагателна каса. Касата е самостоятелна юридическа личностъ съ седалище въ гр. София.

Чл. 2. Целта на касата е да осигурява членоветѣ си въ случай на инвалидностъ отъ автомобилни злополуки, старостъ или нежизноватъ, придобити отъ експлоатацията на моторни коли и упражнение професията, а семейството имъ — въ случай на смъртъ.

Чл. 3. Срѣдствата на касата се набиратъ отъ:

1) капитала и имуществата на съществуващата посмъртна каса на професионалните автомобилисти и шофьори, които преминаватъ следъ влизането на този законъ въ сила по право и безъ формалности въ собственостъ на взаимнопомагателната каса;

2) месечни вноски на членоветѣ на касата въ размѣръ, опредѣленъ въ правилника за приложението на този законъ;

3) приходи отъ продажба на осигурителни марки, издавани отъ взаимнопомагателната каса, съ които се облекчаватъ изброенитѣ по-долу книжа:

а) заявленията, подавани за получаване право за експлоатация на автомобилни линии съ моторни коли за общественъ превозъ — съ 50 лева;

б) разрешенията за получаване право за експлоатация на автомобилни линии — отъ 500 до 3000 л. опредѣлени отъ централната автомобилна комисия въ зависимостъ отъ доходността на линията;

в) разрешенията за получаване право за експлоатация на моторни коли за общественъ товаренъ превозъ — съ по 100 л. на тонъ полезенъ товаръ;

г) разрешенията за получаване право за експлоатация на моторни коли, снабдени съ таксиметрови апарати и такива за случайни съобщения — съ по 25 л. на пѣтическо мѣсто;

д) протоколитѣ за редовнитѣ технически прегледи на моторнитѣ коли за общественъ превозъ: за коли, снабдени съ таксиметрови апарати и такива за случайенъ превозъ — съ по 20 л., а за отбуситѣ и камионитѣ — съ по 50 л.;

е) свидетелства за правоуправление на моторни коли за професионалните шофьори при тѣхното първоначално издаване — съ 200 л.;

ж) всички книжа, подавани отъ членоветѣ на организацията на професионалните автомобилисти и шофьори до автомобилнитѣ служби по ведомството на Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството които не сѣ означени въ специална категория по този законъ — по 3 л. на страница;

з) дарения, завещания и др.

Чл. 4. Членоветѣ на организацията на възраст до 50 години включително, по време влизането въ сила на

този законъ, сѣ задължително осигурени, а тѣзи надъ 50 години — по писмено изразено желание по условията и реда, опредѣлени въ правилника.

Чл. 5. Членоветѣ на организацията сѣ длъжни редовно да изпълняватъ задълженията си къмъ касата. Всѣко неизпълнение на тѣзи задължения влѣче изключване на члена отъ касата по реда, опредѣленъ въ правилника.

Чл. 6. Иматъ право да членуватъ въ взаимнопомагателната каса и всички членове на съществуващата посмъртна каса на професионалните автомобилисти и шофьори, които не притежаватъ качества да бѣдатъ членове на организацията на професионалните автомобилисти и шофьори. Условията и начинътъ на тѣхното членуване въ касата се опредѣлятъ въ правилника.

Чл. 7. Уредбата и управлението на взаимнопомагателната каса, вноските, размѣръта на помощта и другитѣ подробности се уреждатъ въ правилника, утвърденъ съ царски указъ по докладъ на министъра на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството, следъ като вземе мнението на държавния контролъ на застрахователнитѣ дружества.

Чл. 8. До конституирането на управителното тѣло, взаимнопомагателната каса се управлява отъ управителния съветъ на посмъртната каса на професионалните автомобилисти и шофьори.

Чл. 9. Бюджетътъ на взаимнопомагателната каса, до изготвянето и влизането въ сила на правилника, се изработва отъ временното управително тѣло и се утвърждава следъ утвърдението му отъ министъра на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството и обнародването му въ „Държавенъ вестникъ“.

Председателствающъ Георги Маркозъ: Има думата народниятъ представител г-нь Михаилъ Донсузовъ.

Михаилъ Донсузовъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Настоящиятъ законопроектъ иде да осъществи идеята на шофьоритѣ да си създадатъ посмъртна каса, да се осигурятъ, понеже животътъ имъ е свързанъ съ рискове при пѣтуването имъ съ автомобилни коли. Това е една хубава и благородна идея, и азъ вѣрвамъ, че ние всички ще одобримъ и ще гласуваме еднодушно законопроекта.

Искамъ да кажа нѣколко думи за шофьорската организация. Тя е една млада професионална организация, съ енергични хора, макаръ и съ малко образование, които съ своитѣ коли се движатъ по лошитѣ пѣтища изъ полетата и горитѣ и улесняватъ твърде много превоза на пѣтици. Тази организация също така улеснява и търговията чрезъ превоза на стоки и съ това служи изъ нашия стопански животъ и допринася за културното ни издигане.

Както знаете, въ близкото минало, преди 6—7 години, въ шофьорската организация нѣмаше никаква дисциплина, нѣмаше редовностъ и въ автомобилнитѣ съобщения, колитѣ бѣха лоши и рискътъ при пѣтуването бѣше голѣмъ. Днесъ, обаче, въ тая организация има дисциплина, има редъ, има редовностъ въ движението, и всѣки, който пѣтува съ автомобилна кола, се чувствува спокоенъ и сигуренъ, че нѣма, както по-рано, колата да се троши по нѣколко пѣти изъ пѣтя и да закъснѣ съ три, четири, петъ и повече часа. Днесъ, благодарение ржководството на службата за автомобилни съобщения при Министерството на благоустройството, има дисциплина въ шофьорската организация, има редъ и отговорностъ, имаме и редовно автомобилно движение и на хората е приятно да пѣтуватъ съ автомобилъ. Всичко това прави честь на организацията.

Г-да народни представители! Както казахъ, шофьорската организация е млада организация. Шофьоритѣ, бродейки съ колитѣ си по лошитѣ пѣтища изъ нашитѣ хубави гори и планини, изпитватъ всичкитѣ мъчности и неудобства на тѣзи лоши пѣтища, и благодарение на докладитѣ, които тѣ правѣха въ Министерството на благоустройството, сега ние виждаме въ това министерство да се проявяватъ инициативи за поправка на всички лоши пѣтища и за постройка на нови пѣтища въ България. Едновременно съ това ние виждаме, че се доставятъ голѣми, хубави и удобни коли, които иматъ не по три-четири мѣста, както по-рано, а по 12, 20, даже 45 мѣста, въ които всѣки пѣтува съ удоволствие и съ сигурностъ, защото шофьорътъ днесъ представлява отъ себе си едно довърлено и опитно лице, което носи отговорностъ.

Чрезъ автомобилното движение ние развихме и курортното дѣло у насъ, което по-рано бѣше ограничено само въ ония мѣста, където минаваше желѣзопѣтна линия. Днесъ

съ автомобилите ние можем да отидем навсякъде, да посетим всички красиви и курортни кътцища в България. Жалко е само, че условията на живота не позволяват на цялния български народ, особено на този в низините, поради беднотията си, да се възползува от днешното автомобилно движение, за да отиде на почивка в красивите балкански и курортни места на България.

Автомобилното движение у нас, жакзах, услужва твърде много и на стопанския живот. То е в хармония съвместно с железопътното движение, то запълва една празнота в него, понеже железницата не може да отиде навсякъде, тя върви по железни пътища, които мъчно се сроят и струват скъпо. За развитието на автомобилното движение у нас способствува и обстоятелството, че съвместно превозът на хора и стоки става бързо и поевтино, отколкото по железниците. Дано това допринесе и за намаление цените за пътуване по железниците, които цени, според мнението разбираме, сж твърде високи, вследствие на което много малко хора вече пътуват съвместно.

Шофьорската организация брои 3 хиляди члена от 22 до 60-годишна възраст. Повечето от тях сж съвместно първоначално образование, а много малко сж съвместно образование. Във всеки случай, при контрола, който се върши днес от държавата, респ. от Министерството на благоустройството и службата за автомобилни съобщения, и при дисциплината във тази голяма маса от шофьори, на брой 3.000 души, които много добре чувствуват своята отговорност при пътуванията, пътниците имат едно безгранично доверие към автомобилната, че той ще ги заведе на желаните пунктове, без да им навреди във всяка пакост — независимо от това че всеки пътник е застрахован за 50.000 л.

Това доверие към нашите шофьори, които поддържат едно голямо движение във страната, е напълно заслужено. По-ранните наши шофьори често пъти пътуваха във нетрезвено състояние, понеже никой не ги контролираше. Сега трезвеността е издигната като едно важно изискване за членовете на шофьорската организация, и който шофьор си позволи тоя лукс да се напие или навреди във лошо, той веднага бива отстраняван от организацията. Днес всеки шофьор чувствуват, че носи отговорност, и знае, че ще престане да бъде член на организацията, ако се провини.

Тази организация още във първите години на своето съществуване имаше идеята да си създаде посмъртна каса. Според първоначалния проект бивше предвидено да се дава 3.000 л. посмъртна помощ. Обаче във последствие се видя, че това е много малко и се увеличи на 7.000 л. Съвместно проектът тази помощ се увеличи до 12—15.000 л. Във последния конгрес посмъртната помощ се увеличи на 25.000 л. за семейството на умрелия член, като съвместно се създаде и пенсионен фонд.

Симпатично във тази организация е, че тя се грижи за своите членове и за семействата им, като им осигурява посмъртна помощ от 25.000 л. и пенсия от 600 до 1.000 л.

Във чл. 3 от законопроекта е изложено във три пункта от къде шофьорите ще събират средствата за посмъртната си каса. Според първия пункт, основната касова наличност на съществуващия фонд от два и половина милиона лева преминава към новата посмъртна каса. Вторият пункт се отнася за членските вноски, които шофьорската организация събира и ги дава за увеличение на капитала. Третият пункт се отнася до осигурителните марки, които се заляват на заявленията за разрешаване експлоатацията на автомобилни линии, за нови кола и пр. Приходите от тия осигурителни марки общо от 550.000 л. е недостатъчен и затуй шофьорската организация, във лицето на своя управителен съвет, е поискала да се предвидат постъпления. Шофьорите решени да увеличат прихода на своята каса, като се предвиди една обложка от 1% върху сумата от всички пътнически билети, която сума възлиза на 250 милиона лева годишно. 1% върху тази сума прави два и половина милиона лева. Второ, те искат да се предвиди друг обложка пак от 1% върху сумата, която се получава от превоз на стоки и пратки, която е около 300 милиона лева. Това ще даде още три милиона лева. Общо получава се една сума от пет и половина милиона лева, съвместно ще засилват всяка година своята каса.

Службата за автомобилни съобщения при Министерството на благоустройството е поискала от министра на

благоустройството да се узакони туй искане на Съюза на шофьорите, обаче Министерският съвет е отказал да удовлетвори това тяхно искане; съвместно е, че този обложка от 1% върху стойността на пътническите билети и 1% върху таксата за превоз на стоки и пратки ще бъде тежък, и отказал да удовлетвори туй искане. При това положение средствата на касата ще се увеличават годишно само съвместно 550.000 л. Съвместно лишава Съюза на шофьорите от възможността да подпомогне съвместно една по-голяма сума пострадалите свои членове и семейства им.

Азъ намирам, че Парламентът може да позволи да се увеличат тия суми, които се получават от пътническите билети. Ние често пъти увеличаваме цената на театралните билети съвместно 1 или 2 л., за да послужат това увеличение за благотворителни цели. Тукъ може да стане същото. Ние имаме фонд „Обществено подпомагане“. Българският народ ни най-малко не ропта, когато се създаде, понеже знае че, събирани годишно 100 милиона лева, отиват за една благородна цел — подпомагане на бедните, подпомагане на всички сакати, на всички старци, на всички деца сираци чрез трапезарии и пр. Цялния българският народ знае, че касата на шофьорите е създадена за една благородна цел, върши едно благородно дело — подпомагане членовете на една организация от 3.000 души и техните семейства във случай на смърт или инвалидност — азъ не мисля, че той или пътуващите граждани и селяни биха роптали, ако дадат 50 ст. повече за билетъ до 50 л. или 1 л. за билетъ до 100 л. Ако не се знае къде отива сумата, безспорно, ще има роптание.

Азъ намирам, че Министерският съвет не е направил добро, като е отказал да се одобри едно такова увеличение на прихода на касата на шофьорите. Азъ отивамъ да се подалеч. Цялния има такова хубава инициатива във тази организация, да създаде посмъртна каса и пенсионен фонд за пенсия на своите стари членове, които има спремекъ и във Българския работнически съюз да създаде своя посмъртна каса и своя пенсионен фонд, които и във Занаятчийския съюз има това желание и е взето такова решение, държавата трябва да подкрепи тия инициативи и да даде помощ, която да послужат като основен фонд за реализирането на тия хубави начинания, на тия хубави идеи на тия организации. Съюза на земеделските задруги, които обхващат една голяма маса от българския народ, също повдига въпрос за създаване на пенсионен фонд за посмъртна каса. Държавата не може да каже: азъ не се интересувам от вашата хубава и благородна идея за осигуряване земеделците на стари години. Ние всички отиваме към старост и знаем какво значи да остане старецъ без средства при своя син или дъщеря, която, като млада, съвместно идеи, гледат малко по-добре на своите стари родители — не защото те ги обичат, но защото нямат средства за себе си, камо ли за тях. Една старческа помощ, една старческа пенсия, дадена от държавата или от организацията, ще повдигне авторитета на стареца и любовта на синовете и дъщерите към него. Азъ намирам, че ние трябва да се замислим, да създадем един общ, национален пенсионен фонд за всички граждани от села и градове — който стане на 60 години, да бъде пенсиониран. Тези хора, които сж станали на 60 години, сж дали живота си за тази страна, дали сж труда си за нейното благо, и ние не можем да ги оставим без храна, във мизерия на старческа възраст.

Тая идея се осъществява полета-лека по частната инициатива на организациите на адвокати, на търговци, на индустриалци, а особено на занаятчийски и работнически и на Съюза на земеделските задруги. Поради това азъ съвместно, че държавата ще трябва да помисли върху въпроса за създаването на един национален пенсионен фонд, съвместно да се подпомогнат старите граждани, навършили 60-годишна възраст.

Азъ намирам, че след като приемем този законопроект и той отиде във комисията, във него ще трябва да се предвиди и да се приеме на второ четене, че се позволява на Съюза на шофьорите във България да събира по 50 ст. до петдесет лева и по един лев до сто лева от всички пътнически билети и от таксите за стоки и пратки, за да може този съюз да осъществи едно свое мечтание, една своя добра идея — да подпомогне своите трудолюбиви и честни членове, които улесняват нашия стопански живот, да създаде добри усло-

вия за тях на старчески години, за да преживяват старостта си по-сносно.

Като имам пред вид тая идея, азъ намирамъ, че законопроектътъ е много добъръ и че той трѣбва да се приеме. (Ржкоплѣскияния отъ дѣво).

Председателстващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ д-ръ Найдентъ Найденовъ.

Д-ръ Найдентъ Найденовъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Бѣше време, когато у насъ за автомобилно съобщение въ истинския смисълъ на думата не можеше да се говори. Трѣваше, обаче, да се заработи въ това отношение, за да можемъ въ края на краищата и ние да се сдобиемъ съ автомобилно съобщение, което да отговаря на нашитѣ културни и стопански нужди.

Съ закона за урегулиране автомобилното съобщение у насъ, който се създаде, наистина, въ това отношение се направи една крачка напредъ, съ която автомобилното съобщение бѣше поставено на една висота, която по-рано само можеше да се желае. Следъ създаването на тоя законъ, то започна да се развива въ единъ път, който наистина отговаря на стопанскитѣ нужди на нашата държава и на нашия народъ. Има наистина много хубави постановления въ този законъ.

Но трѣбва да ви кажа, че се направи погрѣшна крачка, като автомобилнитѣ съобщения се придалоха къмъ Министерството на благоустройството, когато тяхното мѣсто бѣше другаде, тамъ, където можеха по-добре да изиграятъ своята роля и където можеха да бждатъ по-добре организирани. Азъ смѣтамъ, че придаването на автомобилнитѣ съобщения къмъ Министерството на благоустройството бѣше голѣма грѣшка, защото тяхното мѣсто е въ Министерството на жельзницитѣ, където могатъ да бждатъ най-добре и най-правилно организирани. Защо е това така? Това е така, защото, ако ще трѣбва да се направляватъ съобщенията, били тѣ жельзопътни, били тѣ автомобилни, били тѣ други съобщения, трѣбва да се направляватъ отъ едно мѣсто — отъ Министерството на жельзницитѣ — където ще могатъ да се координиратъ, гдето ще могатъ да се определятъ едни превозни такси, които да бждатъ въ унисонъ, които да не даватъ възможностъ за конкуренция. Така, както се постави тази автомобилна служба при Министерството на благоустройството, не се дава възможностъ да се намѣрятъ начини и срѣдства за най-правилното координиране на превознитѣ срѣдства, за да може да се подготвятъ, както ви казахъ, да изиграятъ онази стопанска роля, която иматъ да изиграятъ въ държавата. Затова азъ смѣтамъ, че тая първа грѣшна крачка, която бѣше направена съ прехвърлянето на службата за автомобилнитѣ съобщения къмъ Министерството на благоустройството, ще трѣбва да бжде поправена и автомобилнитѣ съобщения да отидатъ къмъ Министерството на жельзницитѣ, където, правилно поставени, да могатъ да изиграятъ своята голѣма стопанска роля.

Г-да народни представители! Въпросътъ за организирането на автомобилнитѣ съобщения не е дребенъ въпросъ. Той е въпросъ не само отъ стопанско значение; той е единъ въпросъ, който има своето голѣмо значение и за една бждеща война. Ние трѣбва да създадемъ автомобилни съобщения, които да могатъ въ време на опасностъ за държавата да изиграятъ своята голѣма роля.

Поставенъ правилно тоя въпросъ, азъ смѣтамъ, че ние наистина ще можемъ да уредимъ автомобилни съобщения, които да ни бждатъ полезни въ утрешния день. Сега на насъ предстои да поискаме тая грѣшка, направена по-рано, да бжде коригирана — службата за автомобилнитѣ съобщения да бжде придадена пакъ къмъ Министерството на жельзницитѣ.

Сега не е нито време, нито мѣсто да се спирамъ на всички онѣзи недъзи, които на времето бѣха допустнати въ закона за автомобилнитѣ съобщения. Когато дойде този законъ тукъ предъ насъ, за да поправимъ преди всичко голѣмата грѣшка съ поставянето на тази служба тамъ, гдето не ѝ е мѣстото, тогава ще си кажемъ думата за всички онѣзи недъзи, които бѣха допустнати въ този законъ.

Азъ обаче смѣтамъ, че съ внасянето на този законопроектъ за създаване осигурителна каса на професионалнитѣ автомобилисти и шофьори въ България наистина се върши едно добро дѣло за организирането на автомобилнитѣ съобщения въ България. Целта на законопроекта

е да се подпомогнатъ труженицитѣ на автомобилното дѣло.

Едвали има друго съсловие у насъ, което да работи при по-тежки и по-мизерни условия, отколкото шофьорското съсловие. Трѣбва да признаемъ, ако си дадемъ смѣтка при какви мизерни условия и оскъдни възможности работи това шофьорско съсловие, че то заслужава и трѣбва да бжде подпомогнато. Както ви казахъ и по-рано, за да организираме автомобилното дѣло у насъ правилно и да го насочимъ въ единъ път, който ще му даде възможностъ да се развие до степенъ да изиграе своята роля, ние ще трѣбва да подпомогнемъ това съсловие не само въ днешния, но и за утрешния день. Това е нашъ дългъ, наша задача. Но, за да стане това, ще трѣбва да създадемъ условия за скромнитѣ труженици, ратници въ автомобилното дѣло, за онѣзи, които отъ ранна утринъ до късна вечеръ стоятъ на автомобилното кормило, да бждатъ осигурени, за да могатъ тия хора по-спокойно и съ по-голѣма привързаностъ да се отдадатъ въ служба на автомобилното дѣло. И азъ смѣтамъ, че въ това отношение трѣбва да се направи всичко възможно, за да осигуримъ на тия хора, когато ще напуснатъ следъ дълги години работата съ автомобиля една помощъ, едно препитание, за да не отиватъ да протѣгатъ ржка.

Г-да народни представители! Ако трѣбва да се направи нѣщо за различнитѣ съсловия, не съмъ азъ отъ ония, които ще се обявятъ отъ тая трибуна противъ и ще отричатъ всичко, което трѣбва да се направи за подкрепата имъ отъ българския народъ. Въ този моментъ, обаче, предъ насъ е сложенъ въпросътъ за помощта, която трѣбва да дадемъ на шофьорското съсловие. Ние ще трѣбва да кажемъ нашата дума по тоя въпросъ. И тя не може да бжде друга освенъ тая, че ние, народното представителство, венеики дѣлото на българския шофьоръ, на този скроменъ труженикъ, който съ непосиленъ трудъ отъ ранна сутринъ до късна вечеръ твори блага на нашата държава, трѣбва да му дадемъ нашата голѣма и сърдечна подкрепа.

Представениятъ ни законопроектъ за взаимоспомагателната каса на професионалнитѣ автомобилисти и шофьори въ България разрешава, споредъ мене, въпроса за помощта, която трѣбва да получатъ шофьоритѣ, следъ като тѣ не ще иматъ вече възможностъ да въртятъ въ своитѣ рѣце кормилото на автомобила.

Какво трѣбва да се направи, какви срѣдства трѣбва да бждатъ дадени, за да може да се осигури на шофьоритѣ наистина една каса такава, каквата трѣбва? По този въпросъ азъ смѣтамъ, че ние ще имаме възможностъ същѣ да си кажемъ думата въ комисията. Но по моя преценка, така както въ законопроекта сѣ набелязани срѣдствата, съ които ще се осъществи взаимоспомагателната каса на професионалнитѣ автомобилисти и шофьори въ България, азъ смѣтамъ, че тия срѣдства ще бждатъ достатъчни, за да може наистина да имъ се осигури една помощъ, колкото да могатъ да преживяватъ единъ сносенъ животъ. И споредъ мене законопроектътъ, който ни е представенъ и който ние трѣбва да вотираме, е единъ законопроектъ, който отговаря на нуждитѣ на днешния моментъ. Той трѣбва да бжде приетъ отъ насъ. Ние, народнитѣ представители, не можемъ, освенъ съ чувство на задълженостъ да гледаме на всички ония въпроси, които сѣ поставени предъ насъ. Единъ отъ тия въпроси, който има своето мѣсто и който трѣбва да бжде правилно разрешенъ отъ насъ, това е въпросътъ, който сега разглеждаме: по какъвъ начинъ да подпомогнемъ ония, които иматъ нужда отъ подкрепа, когато въ утрешния день ще престанатъ да въртятъ уморителното кормило.

Г-да народни представители! Азъ ще гласувамъ този законопроектъ, като смѣтамъ, че при второто четене ще могатъ да се направятъ нѣкои поправки, които биха дали възможностъ законопроектътъ да получи единъ по-съвършенъ видъ. Ще гласувамъ съ чувството, че върша едно голѣмо дѣло, но запазвамъ резервата, че едно действително правилно разрешение и уреждане на автомобилното дѣло у насъ ще дадемъ тогава, когато службата автомобилни съобщения отиде тамъ, където ѝ е мѣстото — въ Министерството на жельзницитѣ. (Ржкоплѣскияния отъ дѣво и отъ центъра)

Председателстващъ Георги Марковъ: Други записани вълма. Дебатитѣ се прекратяватъ.

Има думата г-нъ министърътъ.

Министъръ Добри Божилковъ: Понеже респективниятъ министъръ на благоустройството, г-нъ инж. Ганевъ от-

съпствува, моля, да се гласува законопроекът на първо четене и да се изпрати въ комисията.

Председателствувашъ Георги Марковъ: Ще гласуваме. Които приематъ на първо четене законопроекта за взаимоспомагателната каса на професионалните автомобилисти и шофьори, въ България, моля, да вдигнатъ ржка. Единодушно се приема на първо четене и отива въ комисията.

Г-да народни представители! Къмъ втората точка отъ дневния редъ не можемъ да преминемъ по формални причини. Комисията е направила извънредно голъми измѣнения въ първоначалния проектъ и следва докладътъ на комисията да бжде напечатанъ. Той ще се напечати и раздаде на г-да народните представители.

Министъръ Добри Божиловъ: Не е завършенъ законопроектътъ.

Председателствувашъ Георги Марковъ: А има и малко да се довърши. Следъ като бжде завършенъ и напечатанъ, ще бжде разгледанъ отъ народното представителство.

Минаваме къмъ третата точка отъ дневния редъ — одобрение предложението за отпущане месечно парично пособие на Надежда Игнатиевна Евертъ, вдовица на руски офицеръ, ветеранъ отъ Освободителната война 1877—1878 г. на България.

Моля, г-нъ секретарятъ да прочете решението.

Секретаръ Цветко Петковъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ предложението за отпущане месечно парично пособие на Надежда Игнатиевна Евертъ, живуща въ София, вдовица на руски офицеръ, ветеранъ отъ Освободителната война 1877/78 г. на България.

Г-да народни представители,

На живущитъ въ България руски ветерани, взели участие въ Освободителната война 1877/78 година на България, както и на вдовицитъ имъ, поради изключителното положение, въ което се намиратъ, безъ всякакви срѣдства и доходи и съ напреднала възраст, неспособни да изкарватъ сами препитанието си, държавата имъ отпуска месечни парични пособия. Качеството имъ на руски ветерани и вдовици на такива се установява съ документи най-щателно проверени. Документитъ, които сж представени отъ Надежда Игнатиевна Евертъ, живуща въ София, вдовица на Алексей Еромолевичъ Евертъ, взелъ участие като поручикъ отъ руската армия въ Освободителната война на България, сж намѣрени напълно за редовни.

Предъ видъ на гореналоженото, моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате тукъ приложеното проектно-решение.

Гр. София, 5 януарий 1939 г.

Министъръ на финанситъ: **Д. Божиловъ**

РЕШЕНИЕ

за отпущане месечно парично пособие на Надежда Игнатиевна Евертъ, вдовица на руски офицеръ, ветеранъ отъ Освободителната война 1877/78 г. на България.

Отпуска се на Надежда Игнатиевна Евертъ, вдовица на руски офицеръ отъ Освободителната война 1877/78 година на България, живуща въ София, месечно парично пособие по хиляда и петстотинъ (1.500) лева.

Председателствувашъ Георги Марковъ: Които г-да народни представители одобряватъ решението за отпущане месечно парично пособие за Надежда Игнатиевна Евертъ, вдовица на руски офицеръ, ветеранъ отъ Освободителната война 1877/78 на България, моля, да вдигнатъ ржка. Единодушно се приема.

Г-да народни представители! Дневниятъ редъ е изчерпанъ. Дължа да уведома г-да народните представители, че по другитъ законопроекти съответните комисии заседаватъ днесъ следъ обѣдъ, ще заседаватъ и утре, за да бждатъ законопроектитъ готови за вторникъ.

Иванъ Петровъ: Комисията по Министерството на финанситъ, следъ вдигане на заседанието, ще има заседание.

Председателствувашъ Георги Марковъ: Г-да народните представители трѣбва да знаятъ, че докладитъ на комисията по различните законопроекти сж напечатани и ще се раздадатъ на г-да народните представители.

Въ съгласие съ правителството, Бюрото предлага следния дневенъ редъ за идущето заседание, което ще се състои на 21 мартъ:

второ четене на законопроектитъ:

1. За взаимоспомагателната каса на професионалните автомобилисти и шофьори въ България.

2. За опрощаване на глоби, лихви и неиздължения по фискални и други закони.

Първо четене законопроектитъ:

3. За измѣнение на наредбата-законъ за Българската държавна лотария отъ 13 декемврий 1935 г.

4. За измѣнение на чл. 6 отъ наредбата-законъ за Главната дирекция на строежитъ.

5. За отпускане заемъ отъ Б. з. к. банка, въ размѣръ на 770.000.000 лева, отъ които 260.000.000 лева подъ гаранция на държавата, за разни държавни и фондови нужди.

Които приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Заседанието се вдига за вторникъ, 21 т. м.

(Вдигнато въ 16 ч. и 47 м.)

Подиредседателъ: **ГЕОРГИ МАРКОВЪ**

Секретари:

ДИМИТЪРЪ МАРЧЕВЪ
ПЕТКО КОСТОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: **ДОНЧО ДУКОВЪ**